

JAZZ OP DE PLAAT

MIRJAM VAN DAM

Yiddish Jazz

Stichting Da Vida

www.mirjamvandam.nl

Bezetting (o.a.):

Mirjam van Dam (zang),
Ed Boekee (piano),
Christof May (rieten),
Niels Tausk (bas, trompet),
Klaas van Donkersgoed (drums),
Joep Lumey (bas, gitaar),
Frank Wardenier (drums, percussie).

Bekijk hier de cd-presentatie:

<https://tinyurl.com/bd4xjvxt>

Bent u op zoek naar de recensie van een bepaalde cd? Klik dan hier voor ons cd-overzicht: <http://bit.ly/2eGAA92>

Haar carrière begon in de wereld van theater en kleinkunst en daarna studeerde zij als zangeres cum laude af aan het Conservatorium van Amsterdam. Zo'n achtergrond in het theater komt Mirjam van Dam goed van pas bij haar concerten met een verhaal. Dat verhaal gaat momenteel over de Yiddische kant van de Amerikaanse jazz en dat is ook het thema van de cd. Een bijgeleverd boekje vermeldt niet alleen de songteksten, maar ook een toelichting over de herkomst van het repertoire - een aanvulling op de literatuur over jazzgeschiedenis.

Terwijl de geschiedenis van de jazz aanvangt bij voormalig slaafgemaakte African Americans, kwamen er invloeden bij van Joodse musici en componisten met Europese wortels. Tin Pan Alley, de New Yorkse straat waar vele muziekuitegevers en muzikwinkels bijeen zaten, speelde daarbij een grote rol. Diverse componisten met een Europees-Joodse achtergrond waren daar actief, zoals Irving Berlin (Israel Beilene, 1888-1989) en George Gershwin (Jacob Gershowitz, 1898-1937). In hun composities klinkt soms Yiddische muziek door. Zo bouwt de melodie van Gershwin's song 'It ain't necessarily so' voort op een Joods religieus lied.

Dertien stukken staan op het album, in deels wisselende bezettingen. Pianist Ed Boekee, rietblazer Christof May, bassist Niels Tausk en drummer Klaas van Donkersgoed zijn op de meeste tracks te horen. Bij enkele stukken speelt Niels Tausk trompet. Soms voegt bassist/gitarist Joep Lumey zich in het gezelschap, evenals drummer/percussionist Frank Wardenier. Een aantal stukken is door Bob Zimmerman gearrangeerd. Ook Niels Tausk en Ed Boekee droegen arrangementen bij. Het idioom is divers: van swing, tot latin, tot Klezmer-achtig.

De plaat opent met het vrolijke liedje 'Who's Yehoodi', ooit gezongen door Cab Calloway. Daarna volgt een somber Yiddish lied over ontheemding, gecomponeerd door Mordechai Gebirtig, die in 1942 door de Nazi's werd omgebracht. Een Klezmer-achtige sfeer komt in 'Di svartse kats' naar voren, terwijl een flitsende sopraansaxsolo van Christof May over het stuk ons de jazz intrekt.

Terwijl het Amerikaanse song-repertoire soms Yiddische roots heeft, komt ook het omgekeerde voor. Zo werd de bekende song 'Tea for two' door The Barry Sisters van een Yiddische tekst voorzien. Mirjam van Dam zingt eerst dit 'Tey far tsvey' op een cha-cha-cha begeleiding, om daarna naadloos over te gaan naar een medium-swing versie van 'Tea for two'. Dat illustreert haar vocale veelzijdigheid. Ook de goed getimede jazz-zang in 'It ain't necessarily so' bevestigt nog eens haar kwaliteiten. Niels Tausk's arrangement voegt aan dat stuk enkele pittige 'interludes' toe.

In de melodie van 'Summertime' heeft Gershwin zich, aldus Van Dam, laten inspireren door een Yiddish lied. Zij laat dat lied aan 'Summertime' voorafgaan.

Van het aloude 'Bei mir bist du schön' wordt het 'verse' in het Engels gezongen, net als indertijd door de Andrew Sisters. Daarna volgt het chorus in de oorspronkelijke Yiddische tekst van Sholom Secunda ('Bay mir bistu sheyn'). Tot slot worden we nog getraakteerd op een grappige variant van Slim Gaillard ('Bei mir bist du mashed potatoes', etc.).

De treffende vertolkingen van de Yiddische en Amerikaanse songs laten horen dat Mirjam van Dam een vocaliste van grote klasse is. Lange jazzsolo's zijn op deze plaat niet aan de orde; alles klinkt zo al overtuigend genoeg. Van Dam heeft met haar ensemble een fraai product afgeleverd.

Ruud Bergamin